

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 13-05-2014

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/3002/13-05-2014

Α Π Ο Φ Α Σ Η 51/2014

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα της την 31/3/2014, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Πέτρος Χριστόφορος, Πρόεδρος της Αρχής, και τα τακτικά μέλη της Αρχής Λεωνίδα Κοτσαλής, Αναστάσιος-Ιωάννης Μεταξάς, Δημήτριος Μπριόλας, Κων/νος Χριστοδούλου, Αντώνιος Συμβώνης και Πέτρος Τσαντίλας ο οποίος είχε οριστεί εισηγητής. Στη συνεδρίαση παρέστησαν, επίσης, με εντολή του Προέδρου, η Καλλιόπη Καρβέλη, Ε.Ε.Π.-Δικηγόρος ως βοηθός εισηγήτρια, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Διοικητικού – Οικονομικού Τμήματος της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα ακόλουθα:

Με τις υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7727/3.12.2013, Γ/ΕΙΣ/63/8.1.2014, Γ/ΕΙΣ/98/9.1.2014 και Γ/ΕΙΣ/860/10.2.2014 καταγγελίες τους προς την Αρχή οι δημοσιογράφοι Α, Β, Γ και Δ, καταγγέλλουν με την ιδιότητά τους ως ασφαλισμένων μελών και μετόχων του ΕΔΟΕΑΠ (Ενιαίος Δημοσιογραφικός Οργανισμός Επικουρικής Ασφαλίσεως & Περιθάλψεως) τα εξής:

Ως μέλη-μέτοχοι του ΕΔΟΕΑΠ κλήθηκαν να προσέλθουν στον ΕΔΟΕΑΠ προκειμένου να απογραφούν ως μέλη συνταξιούχοι. Παρά τη συμπλήρωση απογραφικού δελτίου και την υπογραφή υπεύθυνης δήλωσης ότι δεν παρέχουν

εργασία σε άλλο φορέα, τους ζητήθηκε να καταθέσουν εκτός των άλλων δικαιολογητικών και εκκαθαριστικό σημείωμα του έτους 2013 ή αντίγραφο της κατατεθείσας φορολογικής δηλώσεως σε περίπτωση που ακόμα δεν έχουν λάβει το εκκαθαριστικό, προκειμένου να ολοκληρωθεί η απογραφή. Στην επιστολή δε που τους απέστειλε ο ΕΔΟΕΑΠ προς ενημέρωσή τους προκειμένου να προσέλθουν για να απογραφούν επισημειώσαν ότι σε περίπτωση που κάποιος συνταξιούχος δεν απογραφεί, θα ανασταλεί η καταβολή της επικούρησης. Οι καταγγέλλοντες προσήλθαν να απογραφούν στον οριζόμενο από τον ΕΔΟΕΑΠ χρόνο, αλλά επειδή δεν κατέθεσαν αντίγραφο του εκκαθαριστικού τους σημειώματος, ο οργανισμός ανέστειλε από τον Δεκέμβριο του 2013 την καταβολή της μηνιαίας επικούρησής τους.

Κατόπιν αυτών, η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/341/20.1.2014 έγγραφό της προς τον ΕΔΟΕΑΠ, ζήτησε να διευκρινισθεί για ποιους λόγους και βάσει ποιων διατάξεων νόμου ζητήθηκε από τους ασφαλισμένους συνταξιούχους η κατάθεση αντιγράφου του εκκαθαριστικού τους σημειώματος προκειμένου να απογραφούν καθώς και αν προβλέπεται ότι σε περίπτωση που δεν θα το υποβάλλουν διακόπτεται η καταβολή της επικούρησής τους. Ακολούθως, ο ΕΔΟΕΑΠ στο υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/804/7.2.2014 απαντητικό έγγραφό του ανέφερε τα εξής:

1. Ο ΕΔΟΕΑΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ιδρυτικού του νόμου Α.Ν.248/67 και το Καταστατικό του αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και είναι ο φορέας κοινωνικής ασφάλισης των δημοσιογράφων και υπαλλήλων διαχείρισης και διοίκησης των απασχολούμενων στις ημερήσιες εφημερίδες και ραδιοτηλεοπτικά μέσα Αθηνών και Θεσσαλονίκης, σκοπός δε του οργανισμού είναι α) η παροχή μηνιαίας επικούρησης στους ασφαλισμένους β) η παροχή εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης και γ) η παροχή ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης στους ασφαλισμένους και συνταξιούχους καθώς στα προστατευόμενα μέλη των οικογενειών τους.
2. Η Διοίκηση του ΕΔΟΕΑΠ ενεργώντας με γνώμονα την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος του Οργανισμού, βάσει του οποίου οφείλει να διασφαλίσει το ασφαλιστικό του κεφάλαιο, προς όφελος όλων των συνταξιούχων αποφάσισε να επικαιροποιήσει το μητρώο των συνταξιούχων του και παράλληλα να ελέγξει τη νομιμότητα των καταβαλλόμενων επικουρήσεων σε αυτούς, διακόπτοντας κάθε τυχόν παράνομα

καταβαλλόμενη επικουρική σύνταξη, ακολουθώντας τις σχετικές κατευθύνσεις του εποπτεύοντος τον οργανισμό Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και την αντίστοιχη πρακτική που εφάρμοσαν τα λοιπά ασφαλιστικά Ταμεία, όπως το ΕΤΑΠ-ΜΜΕ και ο Ο.Α.Ε.Ε. Για τον σκοπό αυτό, μεταξύ των δικαιολογητικών που ζητήθηκαν ήταν και το εκκαθαριστικό σημείωμα του έτους 2013, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται υπέρβαση ή όχι των νομικών προϋποθέσεων απονομής των συντάξεων.

3. Για την ορθότητα του ελέγχου έπρεπε να γίνει ταυτοποίηση του ΑΜΚΑ και του ΑΦΜ, ώστε να βεβαιώνεται η ταυτότητα του συνταξιούχου στον οποίο καταβάλλεται η σύνταξη, και να ελεγχθεί η νομιμότητα καταβολής της επικουρικής σύνταξης σε α) συνταξιούχους στους οποίους έχει απονεμηθεί επικουρική σύνταξη και είναι κάτω των 55 ετών, για τους οποίους, σε περίπτωση που έχουν αναλάβει μισθωτή εργασία ή αυτοαπασχολούνται, θα πρέπει να διακοπεί η καταβολή της επικουρικής σύνταξης σύμφωνα με το άρθρο 63 του Ν. 2676/1999, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του Ν. 3863/2010 και με το άρθρο 42 του Ν. 3996/2011 και β) σε συνταξιούχους, οι οποίοι λαμβάνουν και σύνταξη λόγω θανάτου, ως σύζυγοι, για τους οποίους υφίσταται περιορισμός στην καταβολή της δεύτερης επικουρικής σύνταξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 62 του Ν. 2676/1999 και του άρθρου 13 παρ. 1 του Ν. 3863/2010. Για τις περιπτώσεις αυτές προκρίθηκε να υποβληθεί το εκκαθαριστικό σημείωμα ως το πλέον πρόσφορο και αποτελεσματικό μέσο ελέγχου, το οποίο αποσκοπούσε αποκλειστικά και μόνον στην εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων του Οργανισμού, ώστε να αποφευχθεί η εκ μέρους τους προσκόμιση πολλών και διαφορετικών δικαιολογητικών από διάφορες υπηρεσίες.
4. Οι συνταξιούχοι ενημερώθηκαν με σειρά επιστολών (αρχική, παρατάσεις, εξατομικευμένες υπενθυμίσεις) για την υποχρέωση αυτοπρόσωπης απογραφής και υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών, και με τις ίδιες αυτές επιστολές γνωστοποιήθηκε προς τους ασφαλισμένους ότι σε περίπτωση μη απογραφής ή ελλιπούς απογραφής, η καταβολή της σύνταξης θα αναστέλλεται προσωρινά και θα επαναχορηγείται άμεσα με την ολοκλήρωση της απογραφής, πρακτική που ακολούθησαν όλα τα ασφαλιστικά ταμεία που διενήργησαν απογραφή των συνταξιούχων τους

5. Όταν πρόκειται να γίνει έλεγχος νομιμότητας αίρεται το φορολογικό απόρρητο και χωρίς τη συναίνεση του φορολογουμένου. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 85 του Κώδικα Φορολογίας α) επιτρέπεται η χορήγηση των στοιχείων του Υποσυστήματος μητρώου φορολογουμένων σε ασφαλιστικά ταμεία με την υποχρέωση χρησιμοποίησης αυτών αποκλειστικά για τις υπηρεσιακές τους ανάγκες και β) επιτρέπεται σε εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους των φορέων κύριας ασφάλισης να λαμβάνουν τα αναγκαία στοιχεία και πληροφορίες από τους φακέλους που τηρούνται στις Δ.Ο.Υ. για τα εισοδήματα φορολογουμένων, ασφαλισμένων ή ασφαλιστέων στους εν λόγω φορείς, με σκοπό τη διευκόλυνση του έργου των οργανισμών στην είσπραξη των νομοθετημένων πόρων τους καθώς και στον έλεγχο της νομιμότητας χορήγησης των παροχών τους.
6. Κατά τον έλεγχο που έχει μέχρι σήμερα διενεργηθεί έχουν διαπιστωθεί περιπτώσεις που η καταβολή των συντάξεων χρήζει περαιτέρω ελέγχου και τέλος,
7. Τα προσωπικά δεδομένα των ασφαλισμένων τηρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 και σε αυτά έχουν πρόσβαση μόνον εξουσιοδοτημένοι υπάλληλοι του οργανισμού.

Κατόπιν τούτου, η Αρχή με τις υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/63-1/2014, Γ/ΕΞ/98-1/2014, Γ/ΕΞ/906/2014, Γ/ΕΞ/908/2014 και Γ/ΕΞ/907/2014 κλήσεις αντίστοιχα κάλεσε τους καταγγέλλοντες Β, Γ, Α και Δ και τον ΕΔΟΕΑΠ να παραστούν στη συνεδρίαση της Αρχής την 19.2.2014, προκειμένου να συζητηθούν οι καταγγελίες τους κατά του ΕΔΟΕΑΠ.

Κατά την ακρόαση της 19.2.2014 παρέστησαν οι εκπρόσωποι του ΕΔΟΕΑΠ Αντώνης Καινούργιος, πληρεξούσιος δικηγόρος, Χ, Γενικός Γραμματέας και Ψ, Γενικός Δ/ντής, οι καταγγέλλοντες Α, Β, και Δ, καθώς και η πληρεξούσια δικηγόρος των καταγγελλόντων Αντιγόνη Κίτσα. Στη συζήτηση επίσης παρέστησαν ως παρεμβαίνοντες υπέρ των καταγγελλόντων δημοσιογράφων μελών τους η Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών (ΕΣΗΕΑ) δια της νομίμου εκπροσώπου της Ε, και η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεως Συντακτών (ΠΟΕΣΥ) δια του νομίμου εκπροσώπου της Ζ. Οι ανωτέρω αφού κατέθεσαν τις απόψεις τους στη συνέχεια υπέβαλαν υπομνήματα σχετικά με την υπόθεση.

Ειδικότερα, οι καταγγέλλοντες κατά την ανωτέρω ακρόαση της 19.2.2014, αλλά

και με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/299/25.2.2014 υπόμνημά τους και το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1324/25.2.2014 συμπληρωματικό υπόμνημα που κατέθεσε στην Αρχή η καταγγέλλουσα Δ, ανέφεραν ότι η απαίτηση υποβολής αντιγράφου της φορολογικής δήλωσης και εκκαθαριστικού σημειώματος προκειμένου να ολοκληρωθεί η απογραφή των ασφαλισμένων στον ΕΔΟΕΑΠ παραβιάζει τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 καθώς α) αντίστοιχη υποχρέωση δεν προβλέπεται από διάταξη ουσιαστικού νόμου, β) παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, διότι στην φορολογική δήλωση περιέχονται μη συναφή στοιχεία για την εκπλήρωση των καταστατικών σκοπών του Ταμείου και περισσότερα από όσα απαιτούνται ενόψει των σκοπών επεξεργασίας, γ) δεν προβλέπεται διαδικασία καταστροφής των στοιχείων αυτών ούτε υφίσταται επαρκές πλαίσιο προστασίας του δημιουργούμενου αρχείου, με αποτέλεσμα να υφίσταται μεγάλος κίνδυνος αθέμιτης χρήσης αυτού, δ) δεν ενημερώθηκαν τα υποκείμενα των δεδομένων για τον σκοπό επεξεργασίας και τον τρόπο διεξαγωγής αυτής, ε) δεν ελήφθη η συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων και στ) δεν γνωστοποιήθηκε εγγράφως από τον ΕΔΟΕΑΠ στην Αρχή η επεξεργασία των φορολογικών στοιχείων και η δημιουργία του αρχείου αυτού.

Επίσης οι νόμιμοι εκπρόσωποι της ΕΣΗΕΑ και της ΠΟΕΣΥ, ως παρεμβαίνοντες υπέρ των καταγγελλόντων κατά την ακρόαση της 19.2.2014, αλλά και με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1287/25.2.2014 υπόμνημά τους ανέφεραν ότι α) η απαίτηση του Ταμείου για υποβολή και καταχώρηση στο αρχείο του αντιγράφου της φορολογικής δήλωσης και του εκκαθαριστικού σημειώματος προκειμένου να ολοκληρωθεί η απογραφή των ασφαλισμένων στον Οργανισμό αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, αφού υπερβαίνει τον σκοπό επεξεργασίας, β) αντίστοιχη υποχρέωση δεν προβλέπεται από διάταξη νόμου, γ) δεν ενημερώθηκαν τα υποκείμενα των δεδομένων για την σκοπούμενη επεξεργασία και τον τρόπο διεξαγωγής της και δεν ελήφθη η συγκατάθεσή τους, δ) δεν γνωστοποιήθηκε στην Αρχή η επεξεργασία των φορολογικών στοιχείων και η δημιουργία του σχετικού αρχείου, ε) η δημιουργία αρχείου με τις φορολογικές δηλώσεις των ασφαλισμένων αποτελεί παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και στ) η αυθαίρετη παρακράτηση της επικούρησης των καταγγελλόντων από τον Δεκέμβριο του 2013 δεν προβλέπεται από καμία διάταξη νόμου ούτε από το καταστατικό του ΕΔΟΕΑΠ, αλλά επεβλήθη με κατά πλειοψηφία απόφαση του ΔΣ του ΕΔΟΕΑΠ και συνεχίζεται ως τιμωρητική εκδήλωση σε βάρος των δημοσιογράφων.

Τέλος, ο νόμιμος εκπρόσωπος του ΕΔΟΕΑΠ κατά την ακρόαση της 19.2.2014,

αλλά και με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1322/25.2.2014 υπόμνημά του ανέφερε ότι α) ο ΕΔΟΕΑΠ αποτελεί σύμφωνα με τον ιδρυτικό του νόμο (Α.Ν. 248/67) και το συνάδον με αυτόν καταστατικό του (ΦΕΚ 742/Β'/1968) νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και είναι ο φορέας κοινωνικής ασφάλισης των δημοσιογράφων και υπαλλήλων διαχείρισης και διοίκησης των απασχολουμένων στις ημερήσιες εφημερίδες και ραδιοτηλεοπτικά μέσα Αθηνών και Θεσσαλονίκης, η νομική προσωπικότητά του οποίου ως οργανισμού κοινωνικής ασφάλισης έχει επιβεβαιωθεί με την υπ' αριθμ. 5/2002 απόφαση του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία, οι πράξεις του Οργανισμού, οι οποίες εκδίδονται κατ' ενάσκηση των αρμοδιοτήτων του, ως φορέα υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης γεννούν διοικητικές διαφορές ουσίας, υπαγόμενες στη δικαιοδοσία των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, δεδομένου ότι ως προς τα ζητήματα αυτά ο ΕΔΟΕΑΠ ενεργεί κατά νόμο ως οργανισμός κοινωνικής ασφάλισης, β) η Διοίκηση του ΕΔΟΕΑΠ ενεργώντας με γνώμονα την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος του Οργανισμού, βάσει του οποίου οφείλει να διασφαλίσει το ασφαλιστικό του κεφάλαιο, προς όφελος όλων των συνταξιούχων αποφάσισε να επικαιροποιήσει το μητρώο των συνταξιούχων του και παράλληλα να ελέγξει τη νομιμότητα των καταβαλλόμενων επικουρήσεων σε αυτούς, διακόπτοντας κάθε τυχόν παράνομα καταβαλλόμενη επικουρική σύνταξη, ακολουθώντας τις σχετικές κατευθύνσεις του εποπτεύοντος τον οργανισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 Α.Ν. 248/67 και άρθρο 1 του Καταστατικού του, Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και σύμφωνα με την αντίστοιχη πρακτική που εφάρμοσαν τα λοιπά ασφαλιστικά Ταμεία, όπως το ΕΤΑΠ-ΜΜΕ και ο Ο.Α.Ε.Ε., γ) για τον σκοπό αυτό, ο ΕΔΟΕΑΠ κάλεσε τους συνταξιούχους του να προσέλθουν αυτοπροσώπως στον Οργανισμό προκειμένου να απογραφούν, ώστε να καταγραφούν και να επικαιροποιηθούν στοιχεία του μητρώου ασφαλισμένων του καθώς και δεδομένα που είναι απαραίτητα για την τακτική ενημέρωση των συνταξιούχων μελών του, δ) μεταξύ των δικαιολογητικών που ζητήθηκαν ήταν και το εκκαθαριστικό σημείωμα του παρελθόντος έτους, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται υπέρβαση ή όχι των οικονομικών προϋποθέσεων απονομής των συντάξεων, πρακτική που ακολούθησαν και τα υπόλοιπα ασφαλιστικά ταμεία, ε) ο ΕΔΟΕΑΠ κινήθηκε με γνώμονα τόσο τις κατευθυντήριες οδηγίες του αρμόδιου Υπουργείου Εργασίας προς τα λοιπά ασφαλιστικά ταμεία όσο και τις πρακτικές που ακολούθησαν τα ταμεία αυτά, τα οποία ζήτησαν μεταξύ άλλων και το εκκαθαριστικό της φορολογικής δήλωσης των ασφαλισμένων τους, είτε μόνον από τους δικαιούχους

σύνταξης λόγω θανάτου είτε από όλους τους συνταξιούχους, ενόψει του ότι στο από 14.12.2012 έγγραφο του Υπουργού Εργασίας προς τα ταμεία κύριας και επικουρικής ασφάλισης συνιστάται η προσκόμιση ως δικαιολογητικού για την απογραφή συνταξιούχων λόγω θανάτου του τελευταίου εκκαθαριστικού φόρου εισοδήματος, στοιχείο το οποίο επιβεβαιώνει την αναγκαιότητα ελέγχου και με βάση το εκκαθαριστικό της φορολογικής δήλωσης, στη υποβολή του εκκαθαριστικού σημειώματος προκρίθηκε ως το πλέον πρόσφορο και αποτελεσματικό μέτρο ελέγχου της νομιμότητας καταβολής της επικουρικής σύνταξης σε συνταξιούχους οι οποίοι λαμβάνουν και σύνταξη λόγω θανάτου, ως σύζυγοι, και για τους οποίους υφίσταται περιορισμός στην καταβολή της δεύτερης επικουρικής σύνταξης κατά 50% ή 70% ανά περίπτωση καθώς και σε συνταξιούχους που είναι κάτω των 55 ετών και έχουν αναλάβει μισθωτή εργασία ή αυτοαπασχολούνται, το οποίο και εφαρμόστηκε κατά τρόπο καθολικό και απρόσωπο, ώστε να μην απαιτείται η εκ μέρους των ασφαλισμένων προσκόμιση πολλών και διαφορετικών δικαιολογητικών από διάφορες υπηρεσίες (από τον έλεγχο των στοιχείων του εκκαθαριστικού σημειώματος μπορεί με ασφάλεια να προκύψει η νόμιμη καταβολή της συντάξεως, δηλ. να εξυπηρετηθεί ο επιδιωκόμενος σκοπός του ελέγχου της νομιμότητας καταβολής της επικουρικής σύνταξης στους ασφαλισμένους του οργανισμού, η) οι συνταξιούχοι ενημερώθηκαν με σειρά επιστολών (αρχική, παρατάσεις, εξατομικευμένες υπενθυμίσεις) για την υποχρέωση αυτοπρόσωπης απογραφής και υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών, και με τις ίδιες αυτές επιστολές γνωστοποιήθηκε προς τους ασφαλισμένους ότι σε περίπτωση μη απογραφής ή ελλιπούς απογραφής, η καταβολή της σύνταξης θα αναστέλλεται προσωρινά και θα επαναχορηγείται άμεσα με την ολοκλήρωση της απογραφής, πρακτική που ακολούθησαν όλα τα ασφαλιστικά ταμεία που διενήργησαν απογραφή των συνταξιούχων τους, θ) τα αμέσως ασφαλισμένα μέλη του οργανισμού δεν θεωρούνται τρίτοι, συνεπώς δεν απαιτείται η προηγούμενη συγκατάθεσή τους για την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων ι) σύμφωνα με το άρθρο 85 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, προβλέπει διαδικασία με την οποία επιτρέπεται η χορήγηση των στοιχείων του Υποσυστήματος Μητρώου Φορολογουμένων, σε ασφαλιστικά ταμεία με την υποχρέωση χρησιμοποίησης αυτών αποκλειστικά για τις υπηρεσιακές τους ανάγκες και για έλεγχο της νομιμότητας της χορήγησης των παροχών τους, αλλά μόνον σε αυτά της κύριας ασφάλισης και μόνον εφόσον έχουν τη μορφή του νομικού

προσώπου δημοσίου δικαίου, ιδιότητες που δεν συντρέχουν στον ΕΔΟΕΑΠ, συνεπώς δεν υπήρχε δυνατότητα άντλησης των φορολογικών στοιχείων απευθείας από τις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. των ασφαλισμένων, και κ) η προσκόμιση του τελευταίου εκκαθαριστικού του φόρου εισοδήματος από τους ασφαλισμένους προκρίθηκε ως απολύτως αναγκαίο αλλά και πρόσφορο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου και αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια (η τελευταία στη συνέχεια αποχώρησε), μετά από διεξοδική συζήτηση

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2^α του Ν. 2472/97 *«Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συνιστά κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων».*

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 2^δ του ίδιου νόμου επεξεργασία προσωπικών δεδομένων νοείται κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται και εφαρμόζεται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα όπως η συλλογή, η καταχώριση, η εξαγωγή, η διαβίβαση, η διάδοση ή άλλης μορφής διάθεση.

Ακόμη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. β' και γ' του Ν. 2472/1997, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας θα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται ενόψει των σκοπών της επεξεργασίας, καθώς και να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση.

Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 1 στοιχ. α' και ε' του Ν. 2472/1997, η Αρχή μπορεί να επιβάλει στους υπευθύνους επεξεργασίας ως διοικητική κύρωση για παράβαση των υποχρεώσεών τους σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων προειδοποίηση ή/και καταστροφή αρχείου ή διακοπή επεξεργασίας και καταστροφή, επιστροφή ή κλείδωμα (δέσμευση) των σχετικών δεδομένων.

Όσον αφορά τη νομική υπόσταση του ΕΔΟΕΑΠ, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2, 3 και 4 του ιδρυτικού του νόμου (Α.Ν.248/67) και το άρθρο 1 του Καταστατικού του, ο ΕΔΟΕΑΠ αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και είναι φορέας υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης των δημοσιογράφων και υπαλλήλων διαχείρισης και διοίκησης των απασχολούμενων στις ημερήσιες εφημερίδες και

ραδιοτηλεοπτικά μέσα Αθηνών και Θεσσαλονίκης, εποπτεύεται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, σκοπός δε του οργανισμού είναι α) η παροχή μηνιαίας επικούρησης στους ασφαλισμένους β) η παροχή εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης και γ) η παροχή ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης στους ασφαλισμένους και συνταξιούχους καθώς στα προστατευόμενα μέλη των οικογενειών τους.

Επίσης όσον αφορά την απασχόληση συνταξιούχων, το άρθρο 63 του Ν. 2676/1999, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του Ν. 3863/2010 και με το άρθρο 42 του Ν. 3996/2011 προβλέπει ότι για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος φορέων κύριας ασφάλισης που αναλαμβάνουν εργασία και δεν έχουν συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας τους αναστέλλεται η καταβολή της σύνταξης ή των συντάξεων κύριων και επικουρικών. Οι συνταξιούχοι της κατηγορίας αυτής υποχρεούνται πριν αναλάβουν εργασία ή αυτοαπασχοληθούν να το δηλώσουν στον φορέα ή στους φορείς από τους οποίους συνταξιοδοτούνται για κύρια σύνταξη. Επίσης υποβάλλεται σχετική δήλωση στους φορείς επικουρικής ασφάλισης. Παράλειψη της δηλώσεως συνεπάγεται καταλογισμό σε βάρος του συνταξιούχου του ποσού των συντάξεων που έλαβε κατά το χρονικό διάστημα της εργασίας του ή κατά το διάστημα που αυτοαπασχολείτο και πρόστιμο επί του καταλογισθέντος ποσού ίσο με το νόμιμο τόκο υπερημερίας.

Ακόμη σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου ασφαλιστικού οργανισμού κύριας ή επικουρικής ασφάλισης στον επιζώντα των συζύγων που θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα λόγω θανάτου υφίστανται περιορισμοί στην καταβολή της δεύτερης επικουρικής σύνταξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 62 του Ν. 2676/1999 και του άρθρου 13 παρ. 1 του Ν. 3863/2010.

Τέλος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 85 παρ. 5 στοιχ. ζ' του Ν. 2238/1994 κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η γνωστοποίηση από τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) σε ειδικά εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους των φορέων κύριας ασφάλισης ελευθέρων επαγγελματιών και ανεξάρτητα απασχολούμενων πληροφοριών και στοιχείων σχετικά με τα εισοδήματα φορολογουμένων, ασφαλισμένων ή ασφαλιστέων στους εν λόγω φορείς με σκοπό τη διευκόλυνση του έργου των οργανισμών αυτών στην είσπραξη των νομοθετημένων πόρων τους καθώς και στον έλεγχο της νομιμότητας της χορήγησης των παροχών τους. Επίσης επιτρέπεται η χορήγηση των στοιχείων του Υποσυστήματος Μητρώου Φορολογουμένων σε δημόσιες υπηρεσίες και ασφαλιστικά ταμεία που αποτελούν

νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών με την υποχρέωση χρησιμοποίησης αυτών αποκλειστικά για τις υπηρεσιακές τους ανάγκες.

2. Από τα στοιχεία του φακέλου και από την ακροαματική διαδικασία προέκυψαν τα εξής:

1. Το Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας με τα υπ' αριθμ. Φ80000/οικ.29810/1981/14.12.2012 και Φ80000/663/55/9.1.2013 έγγραφα προς τους ασφαλιστικούς οργανισμούς κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου ζήτησε από τους ασφαλιστικούς φορείς να διενεργήσουν αυτοπρόσωπη απογραφή των συνταξιούχων λόγω θανάτου, προκειμένου να διαπιστωθεί η νομιμότητα των καταβαλλόμενων συντάξεων για την κατηγορία αυτή των συνταξιούχων, με προαπαιτούμενο δικαιολογητικό μεταξύ των άλλων και το τελευταίο εκκαθαριστικό φόρου εισοδήματος, αναφέροντας ότι σε όσους συνταξιούχους δεν προσέλθουν να απογραφούν θα πρέπει να διακόπτεται η καταβολή της σύνταξης κύριας ή/και επικουρικής.
2. Η Διοίκηση του ΕΔΟΕΑΠ, ακολουθώντας τις σχετικές κατευθύνσεις του εποπτεύοντος τον οργανισμό Υπουργείου Εργασίας, με την από 10.9.2013 ανακοίνωση του ΕΔΟΕΑΠ κάλεσε τους συνταξιούχους μέλη του να προσέλθουν για να απογραφούν, ζητώντας προκειμένου να ολοκληρωθεί η απογραφή μεταξύ των λοιπών δικαιολογητικών να καταθέσουν και το τελευταίο εκκαθαριστικό σημείωμα του οικονομικού έτους 2013 ή φορολογική δήλωση του 2013 εφόσον δεν έχει παραληφθεί εκκαθαριστικό, ενώ με την από 25.11.2013 νεότερη ανακοίνωσή του παρέτεινε την προθεσμία απογραφής, επισημαίνοντας ότι σε περίπτωση που κάποιος συνταξιούχος δεν απογραφεί, θα ανασταλεί η καταβολή της επικούρησης.
3. Η φορολογική δήλωση και το εκκαθαριστικό σημείωμα της Δ.Ο.Υ. περιέχουν κατά κανόνα απλά προσωπικά δεδομένα του ασφαλισμένου φορολογούμενου, είναι δε δυνατόν να περιέχουν και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα στην περίπτωση αναπηρίας και δαπανών υγείας·

όμως περιέχουν και προσωπικά δεδομένα τρίτων προς τον ασφαλισμένο προσώπων, όπως συζύγων και τέκνων. Συνεπώς η προσκόμιση του εκκαθαριστικού σημειώματος ή αντιγράφου της φορολογικής δήλωσης γίνεται κατά κανόνα κατόπιν συναινέσεως των ασφαλισμένων φορολογουμένων ή στο πλαίσιο ελέγχου από τον ασφαλιστικό οργανισμό των ασφαλιστικών παροχών, κατά τα αναγκαία τους χωρία.

4. α) Το άρθρο 63 του Ν. 2676/1999, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του Ν. 3863/2010 και με το άρθρο 42 του Ν. 3996/2011 προβλέπει ότι για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος φορέων κύριας ασφάλισης που αναλαμβάνουν εργασία και δεν έχουν συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας τους αναστέλλεται η καταβολή της σύνταξης ή των συντάξεων κύριων και επικουρικών. Οι συνταξιούχοι της κατηγορίας αυτής υποχρεούνται πριν αναλάβουν εργασία ή αυτοαπασχοληθούν να το δηλώσουν στον φορέα ή στους φορείς από τους οποίους συνταξιοδοτούνται για κύρια σύνταξη. Επίσης υποβάλλεται σχετική δήλωση στους φορείς επικουρικής ασφάλισης. Παράλειψη της δηλώσεως συνεπάγεται καταλογισμό σε βάρος του συνταξιούχου του ποσού των συντάξεων που έλαβε κατά το χρονικό διάστημα της εργασίας του ή κατά το διάστημα που αυτοαπασχολείτο και πρόστιμο επί του καταλογισθέντος ποσού ίσο με το νόμιμο τόκο υπερημερίας.

β) Σύμφωνα με το άρθρο 62 του Ν. 2676/1999, σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου ασφαλιστικού οργανισμού κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, στον επιζώντα των συζύγων που θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα λόγω θανάτου υφίστανται περιορισμοί στην καταβολή της δεύτερης επικουρικής σύνταξης, και συνεπώς πρέπει να διακοπεί ή να αναπροσαρμοσθεί η επικουρική σύνταξη.

5. Ενόψει του αναφερόμενου από τον ΕΔΟΕΑΠ σκοπού επεξεργασίας που ήταν ο έλεγχος της νομιμότητας καταβολής της επικουρικής σύνταξης, η συλλογή του εκκαθαριστικού σημειώματος θα μπορούσε να εκτιμηθεί ως καταρχήν πρόσφορη για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού επεξεργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997.

Όμως, η συγκεκριμένη επεξεργασία είναι αναγκαία μόνον για τους συνταξιούχους κάτω των 55 ετών και για τους συνταξιούχους που λόγω θανάτου υπόκεινται στις αντίστοιχες διατάξεις νόμου, και όχι για όλους

τους συνταξιούχους του οργανισμού, εφόσον μόνον για αυτές τις κατηγορίες προβλέπεται η αναστολή ή ο περιορισμός της καταβολής της επικουρικής σύνταξης.

Περαιτέρω δε, η εξυπηρέτηση του επιδιωκόμενου σκοπού θα μπορούσε να γίνει με ηπιότερα μέσα, όπως επίδειξη εκκαθαριστικού σημειώματος ή φορολογικής δήλωσης ή με την προσκόμιση από τον συνταξιούχο ασφαλισμένο του ταμείου σχετικής βεβαίωσης από την εφορία.

6. Επειδή κατόπιν των ανωτέρω, ο ΕΔΟΕΑΠ, ως προς τους συνταξιούχους κάτω των 55 ετών και τους συνταξιούχους λόγω θανάτου ήταν δυνατόν να ζητήσει και να του προσκομισθεί αντίγραφο του εκκαθαριστικού σημειώματος ή της φορολογικής δήλωσης. Για τους υπόλοιπους συνταξιούχους τούτο δεν ήταν αναγκαίο και η προσκόμισή του ήταν οικειοθελής. Σε περίπτωση δε αρνήσεως των υποχρέων, ο ΕΔΟΕΑΠ ηδύνατο να ζητήσει είτε την επίδειξη του εκκαθαριστικού ή της φορολογικής δηλώσεως, είτε τουλάχιστον φωτοτυπία των κρίσιμων χωρίων του εκκαθαριστικού ή της δηλώσεως που αναφέρονται στα εισοδήματα από μισθωτές εργασίες και ελευθέρια επαγγέλματα στις περιπτώσεις που τούτο επηρέαζε το ύψος της καταβαλλόμενης επικουρικής συντάξεως.

Επειδή περαιτέρω, η νομιμότητα της συνδέσεως της μη υποβολής του εκκαθαριστικού σημειώματος ή του αντιγράφου της φορολογικής δηλώσεως προς την αναστολή καταβολής της επικουρικής αυτής συντάξεως μέχρι την προσκόμισή τους είναι θέμα το οποίο εξέρχεται των αρμοδιοτήτων της Αρχής και δύναται να κριθεί από τα διοικητικά δικαστήρια, τα οποία κατά την υπ' αριθμ. 5/2002 απόφαση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου έχουν δικαιοδοσία επί των ασφαλιστικού χαρακτήρα θεμάτων του ΕΔΟΕΑΠ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή απευθύνει προειδοποίηση στον Ενιαίο Δημοσιογραφικό Οργανισμό Επικουρικής Ασφαλίσεως & Περιθάψεως (ΕΔΟΕΑΠ) να μην συνεχίσει τη συγκεκριμένη επεξεργασία και να καταστρέψει το υπάρχον αρχείο για τους

συνταξιούχους που δεν έπρεπε να συλλεχθεί αντίγραφο του εκκαθαριστικού ή της φορολογικής δήλωσης, ενώ για τους συνταξιούχους για τους οποίους νομίμως συνελέγη, ήτοι για όσους είναι κάτω των 55 ετών και έχουν αναλάβει μισθωτή εργασία ή αυτοαπασχολούνται καθώς και για όσους λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου του άλλου συζύγου, να τηρηθούν από τα κατατεθέντα εκκαθαριστικά σημειώματα ή τις κατατεθείσες φορολογικές δηλώσεις μόνον όσα στοιχεία είναι απαραίτητα για την ασφαλιστική σχέση και τα υπόλοιπα να διαγραφούν.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου